

Inserati se sprejemajo in velj^a
tristopna vrsta:
8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "
Pri večkratnem tiskanj se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi
ne vračajo, ne frankovana
pisma se ne sprejemajo.
Naročnino prejema opraviš^{tvo}
(administracija) in ekspedici^{ja} na
Starim trgu h. št. 16.

SLOVENE^C

Političen list za slovenski narod.

Po poš^{ti} prejeman velj^a:
Za celo leto . . . 10 gl. — kr
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "
V administraciji velj^a:
Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "
V Ljubljani na dom pošiljan
velj^a 60 kr. več na leto.
Vredniš^{tvo} je v Rožnih ulicah
št. 25.
Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Divji razdor.
Naravno je, da smo zadnje dni svoje ušesa
nastavljali proti Dunaju, kjer se je v zbornici
poslancev vršilo zadnje djanje ali prav za
prav že pristavek igre na jugu — pristavek
pravimo, ker je bilo vse, kar se je v tej zbor-
nici počenjalo in govorilo, popolnoma nepo-
trebno. Kar se je zgodilo na jugu, je po hu-
dih in burnih prizorih v državni zbornici po-
polnoma nespremenjeno ostalo, berlinska po-
govdba je potrjena in če bi jo bila prav večina
državnih poslancev zavrgla, bi to, tega smo
vsaj mi prepričani, vendar ne bilo nič izdalo,
ker bi bila potem najviša oblast segla umes
in varovala svoje pravice, kajti mi smo tega
mnenja, da nekaj trdoglavnežev ne sme odlo-
čevati osode dežel in narodov.
Po sprejetji predloga o potrditvi berlins-
ke pogodbe je menda Herbstova stranka po-
polnoma ob tla, po takem propadu težko, da
bi še kdaj prišla v Avstriji na krmilo. Saj
pa tudi res ti „ustavoverci za svoj žep“ niso
za nobeno veljavno mesto, to so pokazali zad-
njih sedem let, ki se za Avstrijo po vsi pra-
vici smejo nesrečne imenovati. Kar ni naravno,
mora razdrobiti se prej ali slej. Dunajska
„ustavoverna“ stranka ni bila naravna, se-
stavljala se je z vso umetnostjo, celó z raz-
nimi pripomočki, ki niso bili vselej pošteni.
Znano je bilo to že prej, prav očitno pa se
je pokazalo še le! zadnji čas, ko so „ustavo-
verni bratci“ sami odejo raz sebe vrgli ter
se postavili brez vse sramote pred svet v
popolni svoji ostudni nagoti. Kdor je vse to
opazoval, mora res svoje oči od teh ljudi
obrniti s studom in nevoljo.

Le poglejmo nekatere prvake te stranke,
nekdanje zaslonbe ministerstva.
Ta se po slavnem in srečnem vspehu
naše armade predrzne trobiti svetu, da ima
Avstrija svojo armado le na papirji; drugi
trdi, da se Avstrijci žele pod prusko vlado;
tretji javno izreče, da se je njegova ustavo-
verna stranka dala rabiti za slabe namene in
je zato popolnoma na kant prišla; četrti dolži
prvaka vse stranke, ki je sedem let imela
gospodarstvo v našem cesarstvu, dr. Herbsta,
da je on edini kriv vsega hudega, kar je v teh
letih zadelo narode avstrijske; peti zgrabi
vlado in jej očita odpad od ustave, kar je
skoro toliko veleizdaja; šesti ščuje proti Ru-
siji, sedanji zvesti zaveznici Avstrije, in bi
rad gnal nas v vojsko zoper njo; sedmemu
je žal za Turčijo, zato stavi predlog, da bi se
jej Bosna s Hercegovino vred dala nazaj ter
naši vojaki se nemudoma umaknili iz zase-
dene dežele, za potrošeni denar in za prelito
kri mu ni nič žal. Res lepe reči, ki naj-
jasneje kažejo čudno domoljubje te gospode.
Po vsem tem bi človek mislil, da so ti
ljudje ob pamet prišli, ker tako po nepotrebnem
in brez vsakega pridržka izdajajo svoje
najnotrajnje skrivnosti. Tako se godi včasih
v sodišči, kjer sedi vsa zajeta družba zarotnikov
in kjer brez ozira na ná-se izdaja vsak svoje so-
krivce, če prav s tem pokopuje samega sebe.
„Tebe mora vrag vzeti, če prav tudi mene“, ali:
„ti si vsega kriv, ti si nas vse druge zapeljal, za
tabo smo šli“ — tako si je lahko po domače
razložil vsak obtožne besede, ki so si jih Herb-
stovci drug drugemu v obraz metali.
In zakaj je bilo vse to? Mar zaradi kake
nesreče, ki je Avstrijo zadela? No, če je

pridobitev lepe rodovitne dežele, po kateri po-
stane naša Dalmacija za cesarstvo še le kaj
vredna in dohodna, če je trdna zveza z naj-
mogočnejšima cesarstvoma Evrope, z Rusijo in
Nemčijo, nesreča za Avstrijo, potem imajo ti
ljudje prav, da posadé grofa Andrassyja na
obtožno klop. Le škoda zá-nje, da ne dobé
zadosti prič, ki bi ž njimi potegnile, in da so
sami prišli ob vse zaupanje, narodi jim nič
več ne verjamejo. Grof Andrassy ni naš mož
mi smo še celó taki Tomaži, da ne moremo
verjeti, da bi bil to, kar se je zgodilo, storil
sam od sebe, prav drage volje, z veseljem,
marveč mi trdimo še zmiraj, da je odločila
druga moč, moč, kateri se ne morejo ustavljati
ne vlade ne narodi, najmanj pa posamezne
stranke; in ta moč je tista sila, po kateri se
na svetu suče vse, kiperjavna stoletne krivice,
dela države in cesarstva, odstavlja vlade in
kaznuje prevzetne narode; tej sili se je An-
drassy podal in storil, česar opustiti mu ni
bilo mogoče. Prav lahko mu je toraj bilo sto-
piti pred tožnike in reči: „Ustavite vi časa
kolo, če morete!“ Tega pa ni storil in to je
pametno, kajti takim tožbam, kakoršne so ki-
pele iz ust Herbstovcev, pač ni vredno od-
govarjati.
Da, razdor, divji razdor med „ustavo-
verno“ stranko je zdaj očiten. Naj zaradi tega
žalujejo drugi, mi ne moremo, mi se marveč
veselimo tega, ker vidimo, da je škorpion
sam sebe do smrti pičil. Gotovo je v hiši te
stranke že prej gorelo, kajti drugače bi ne bil
mogel plamen tako naglo in celó o taki priliki
predreti strehe in jo popolnoma objeti, da na
gasenje ni več misliti. Žar tega ognja se vidi
po vsem cesarstvu, gledajo ga gotovo volilci

Spomini iz dijaških let.
(Za album profesorja Antona Heinricha.)
Ljubljanski „Tagblatt“ je zeló obširno po-
pisal življenje in delovanje ter zasluge one dni
z zlatim križcem okinčanega profesorja An-
tona Heinricha po njegovem lastnem peresu;
ker je ta učenjak in zaslužen mož tudi mno-
gim izmed naših bralcev, ki so bili njegovi
učenci, vsaj nekoliko še v spominu, „Tagblatt“
pa bo težko kdo v roke dobil, naj sledi tud
tukaj nekoliko črtic iz njegovega življenja, ki
bodo marsikomu še znane, če tudi morda že
na pol pozabljene.
Jaz moža poznam od tretje šole, t. j. od
l. 1858. Takrat je prišla ta zvezda, kakor že
marsiktera, čeravno ne tako svitla, iz Nem-
škega na ljubljansko gimnazijo in ravno na-
šemu razredu je bila dana sreča, poduk v
zgodovini zajemati iz obilnega vrelca njegove
vednosti. Še se spominjate, prijatelji sošolci,
kako je prišel v šolo mladeneč redke brade in
silno šibkega telesa (kajti kdor iz Nemčije k
nam pride, je navadno komaj okoli centa te-
žak, prej manj nego več), kako se je čudil nam,

da smo vsi skozi tako slabo nemški znali.
„čeravno smo nemški državljani, k nemški
zvezi spadajoči.“ Isto tako se je čudil naši
nevednosti v zemljepisji, ker ne eden ni vedel,
kaj in kje je Lieben^{thal}. Smo bili pač
pravi buteljni, sram nas je bilo, ko je povedal,
da je on to že vedel, še predno je čez šolski
prag stopil. Ker bi morda še bil med našimi
bralci kdo, ki bi za ta srečni kraj ne vedel, bodi
tu povedano, da je „Lieben^{thal}“ v Šleziji in
rojstni kraj našega učenjaka. Vendar je blagi
mož bil tako prizanesljiv, da zaradi te neved-
nosti ni naredil prvi pot nikomur pike in da
bi drugi pot ne zasačil zopet koga zaradi take
nevednosti, smo si ta kraj zapisali s svinčni-
kom v zemljevide, ker ga v njih ni bilo.
V tretji šoli se učil, kakor znano, zgodo-
vina srednjega veka. Gospod profesor („su-
plent“ mu nisi smel reči) je bil tu posebno
na konji, to smo naglo spoznali. Je pa to tudi
jako hvaležen predmet za nemškega učitelja,
ker ta vek je vsaj po nemških zgo-
dovinopiscih (drugih nismo poznali) slaven za
nemško orožje, nemško hrabrost, nemški
um, nemško kulturovanje. Tu so kri-

žarske vojske, boji nemškega cesarstva z Ita-
lijo in papežem, s Francozi, Ogri, Slovani in
drugimi „divjimi“ narodi. Hej, s kako goreč-
nostjo je tu ta nemški „Peter Amienski“ po-
vzdigoval nemški rod, ki se odlikuje od drugih
narodov tudi po rumenkastih lasih, kakor jih
ima on! Med nami je dobil le par takih ru-
menkastih las in proglasil lastnika brž za
naslednika hrabrega tevtonskega naroda; tako
v plemeniti stan povzdignjena, čeravno ste bili
nju imeni čisto slovenski in obá iz hribov
domá, sta se zadovoljno namuzala, mi drugi pa,
po glavi črni kakor krokarji ali belkasti kakor
predivo hodnik, smo pobesili glave, ker trla
nas je zavest, da so bili naši predniki le tujih
gospodov hlapci (hörige) ali pa cigani. Iz nje-
govih ust smo tudi zvedeli, kaj pomeni beseda
„Slave“ (Slovan). Nemci so namreč svoje suž-
nje imenovali „Sklaven“, od tod prihaja be-
seda „Slave“ in ne pomeni nič drugega, kakor
ljudi nižje vrste, ki so zato na svetu, da drugim
služijo. Kjer so pa vendar-le prišli do više
stopinje in veljave, prišli so le po nem-
ški kulturi, ker Nemec je tako dobrotljiv in
usmiljen, da svoje kulture ne pojé vse sam,

in to je, česar se veseli vsak pravi Avstrijec, vzlasti mi. In zakaj se tega veselimo? Zavoljo novih volitev, ki bodo letos za državni zbor. Nadjamo se, da se bodo onim volilcem, ki so se dali loviti tem ljudem na limance, vendar oči odprle in tako utegne priti v Avstriji na krmilo tista stranka, ki je res zastopnica večine, in ta je državnopravna stranka, h kateri spadamo z vsemi Slovani vred tudi mi Slovenci.

Iz govora poslanca Greutera v državnem zboru.

„Prišel bom s tistimi besedami, s katerimi je zadnjič končal poročevalec večine. On je rekel, da so prišli težki časi za parlamente v celi Evropi. Tega strahu pa jaz nimam, posebno ne v Avstriji gledé zadeve, ki jo ravno obravnavamo. Dolgo sem že ud te zbornice, pa še nikoli se mi ta zbor ni tako mogočen zdel, ko zdaj; mi imamo tako moč, da še nihče ni mislil, da jo bomo kedaj imeli. Če kdo od same prevzetnosti ne vé, kaj bi počel, kliče celo stoletje na dvoboje. (Veselost.) Predlog večine pa kliče ne samo stoletje, ampak vse velesile na dvoboje. (Veselost.) Mi hočemo soditi velesile, kaj so v Berlinu sklenile, in še tožimo, da nemamo moči. (Veselost na desni.)

Zbornica naj bo visoka, pa nikoli tako, da bi se dotikala pravic svetle krone. Jaz se bom pridružil skromnemu predlogu poslanca Dunajevskega, da se berlinski mir na znanje vzame. Če bi pa to ne obveljalo, glasoval bom za predlog večine, ne da bi bil z njim zadovoljen, ampak da zberem iz dveh zlov manjega. Kajti če se nič ne sklene, bomo jutri spet začeli po jajcih plesati in puste besede množiti o Bosni. (Veselost.) Tisti paragraf 11. so iz Prusije sem priktrobandirali, kakor nam je minister povedal; ko bi bil kaj prida, bi ga bili Prusi za se obdržali. (Veselost.)

Eni pravijo: naš zunanji minister mora biti slep in gluha za vse, kar se na naši meji godi drugi pa pravijo, da mora biti previden, kakor Fabius Cunctator, in da bi moral na Erdeljsko armado postaviti, pa ne streljati, ampak samo kričati, da se bodo ruski konji plašili. (Živa veselost na desni.) Za letos ste dovolili za vojsko 15 milijonov; tedaj denar, ki ga še nimate, ste dovolili; lani pa niste nič dovolili,

vojaki so pa le jedli svoj komis, in vi ga jim z vašimi govori niste več mogli izvabiti iz trebuha. (Živahna veselost na desni.)

Predlog manjšine pravi, da nam bo Bosna vse denarje požrla, in veliko trajno zmešnjavo napravila. Tedaj samo trajne zmešnjave se bojite, začasne pa ne, se ve da, saj tako začasno zmešnjavo imamo že deset let in vi brez nje ne morete živeti.

Pravijo, da v zgodovini ni nič novega. Pa to, kar se je zgodilo v Atenah, tega ne bomo več doživeli, vsaj pri nas na Dunaji ne: ko je namreč Filip Macedonski Atene oblegal, jim je rekel: „Jaz vas hočem pri miru pustiti, in domu odmarširati, samo če mi izročite vaše svetovalce“. Bal se je Demostena in drugih. Ko bi k nam prišel kak sovražnik, menda ne bo tirjal naših poslancev. (Živahna veselost na desni.) Kaj bo sovražnik Avstrije raje slišal, ko besedo onega poslanca, ki je rekel: mi nimamo pravice, našo južno mejo braniti? Kaj si bodo mislili naši sovražniki, če mi vpisemo v kosarne: vi ste šli v Bosno na rop! (Dobrokljci na desni.)

Vi tožite zdaj ljudstvu, kako na slabem smo v gospodarstvu; saj ste tega samo le vi krivi, to je vaše delo! Zdaj pravite, da je vsega Bosna kriva, in vaši volilci vam tudi verujejo. Poslanec Neuirth je mnogo tožil o naši revni, in djal: od kod bomo jemali? Zakaj pa niste nikoli vprašali: od kod bomo jemali? prej, ko ste toliko lepih milijonov po nepotrebnem strgali in zapravili? V šestih letih, kar je ta zbor vkup, se ni nihče zmenil za naše denarno stanje, še le zdaj so se tega spomnili, odkar imamo z Bosno opraviti. Pojdite k borzijancem po denar, ti zbirajo novce vseh stanov vkup. Srednji ztan je ob vseh kmetov so vrgli samo 1873. leta 10.000 pred vrata v imenu oderuških postav; državnih posestev se je prodalo za 15 milijonov, in 100 milijonov, ki smo jih imeli še iz boljših časov v kasi, všlo je tudi po ustavovernih perutih. (Veselost na desni.) Zdaj pa okoli hodijo in pravijo: vse to nas stane Bosna.

Kaj ste še storili? 80 milijonov ste faliranim bankam tje vrgli. Poslanec Hausner je rekel, da je statistikar, in da je bilo med „gründerji“ 5 knezov in 17 grofov. Pa to ni statistika, če kdo zna od 5 do 17 šteti, ampak, če zna sestavljati ljudi po strankah, naj on le našteje, koliko je bilo med temi

17 liberalcev in koliko od naše stranke. (Veselost.) Naredili ste tudi postavo za delničarje, pa ste jo kmalo spet pokopali. Tudi ste naredili postavo za kuratorje.

Poslanec Herbsttoži, da se svobodna beseda državnega zbora udušuje; pa kdo svobodno besedo bolj udušuje, ko krivična volilna postava, ki celemu tretjemu stanu besedo jemlje, in ga na galerije odriva. (Dobro na desni.) Tako daleč je že prišlo, da ljudstvo misli, da imamo dvojno pravico, eno za bogate in drugo za reveže. Če revež pet goldinarjev vkrade, prime ga žandar, za one pa, ki milijone kradejo, so iznašli besedo „elementargewalt“ (natorna sila), in proti „natorni sili“ se ve da ni pritožbe, ne pravice ne postave.

Enkrat je vse za Pruse gorelo, to je bilo tačas, ko je cvetel tam „kulturkampf“. Tačas so se hoteli s Prusijo zvezati. Jaz sem se že tačas čudil, kako morejo ljudje tako lahkoverni biti in pričakovati, da bo Bismark Rusijo zapustil, in le z nami prijateljstvo sklenil. Prišlo je vzhodno vprašanje: Rusija je hotela, Nemčija pritrdila, in Avstrija je morala pritrditi. (Dobrokljci.) Kdor je rekel A, naj reče še B; če leta 1876 niste protestirali, tudi zdaj ne smete. Še nekaj; en govornik je primerjal Hadži Lojo z našim Andrejem Hofferjem, ki nas je tako slavno vodil v boju zoper sovražnike; da se naš junak primerja s takim divjakom, ki je bil kriv ali povod tolikim nečloveškim grozodejstvom, proti temu jaz slovesno protestiram. (Živahni dobrokljci na desni.) Za bosenske Turke se potegujete, dajte se vendar tudi za nas Tirolce toliko potegniti, in pustite nam vsaj toliko pravic kot jim!“

Politični pregled. Avstrijske dežele.

V Ljubljani 29. januarja.

V državnem zboru je bila odobrena berlinska pogodba z veliko večino. Ustavoverci so v manjšini ostali, ker jih je mnogo ubeglo na našo stran.

Vsak dan se pričakuje imenovanje novega ministerstva. Misli se, da bo grof Coronini gotovo postal minister. On je sicer ustavoverec, pa miren in pravičen mož. Vendar se nam njegovo imenovanje popolnoma

marveč je nekaj privošči tudi drugim narodom niže vrste.

Kako je tudi opisoval nam nemške viteze! Tak vitez, ves v svitem železju in jeklu, je bil vzor vseh čednosti. Kaj je moglo njemu in njegovemu enako okovanemu konju pet, deset ljudi, ki niso nič v rokah imeli? Kar potolkel jih je in nesel svoj plen domu v svoj grad, kjer se je zopet vsedel k oknu, pil in jedel ter prežal na popotnike, če so kaj pri sebi imeli, da je zopet „šrango“ pobral! Naš profesor namreč ni delal nobenega razločka med vitezi; vsak mu je bil junak, če je bil le nemški. Tolovaji so bili le laški in drugi rokovnjaški plemenitaži, ki pa niso bili hrabri, marveč le neusmiljeni, divji in krvoželjni.

Ni čuda, da se je naših mladih src prijelo tako razlaganje zgodovine; saj je z mladih nog skoro vsak za junaštvo vnet, to se pokaže že na ledini med pastirji, ki se lasajo in s kamenjem lučajo. Učili smo se zgodovine radi, posebno o raznih bitvah, o katerih smo zvedeli iz ust našega profesorja več, kakor je vedel pisatelj šolske knjige; profesor Heinrich je vsako bitvo popisal tako nadrobno, kakor da

bi bil takrat vojni poročevalec (kriegskorrespondent) za kak nemški list. — Tako je n. pr. pravil, da je nek nemški junak v bitvi (kje? sem zdaj že pozabil) potolkel sam toliko sovražnikov, da je potem, ko mu je spodrsnilo in je padel, v njihovi krvi utonil!

Kaj ne bi se mi vneli za tako junašk narod, kakor je po taki pravljici nemški, če je vse res, kar nam profesor pravi! Verjeti pa smo mu morali, ker je bil profesor, in kdor si je take njegove pripovedke zapomnil in mu jih pri izpraševanju povedal, se mu je posebno prikupil. Takih eden sem bil jaz in še zdaj pogledam včasih spričevalo, v katerem se sveti prav dober red iz zgodovine.

Se vé, da me je to vse tako navdušilo za nemško viteštvo, da sem, na počitnice prišedši, napravil si iz „popendekelna“ oklep, grozno čelado, čez seženj dolgo sulico iz trdega lesa, ravno tak meč v papirnatih nožnicah, pa še lok iz močne smrekove veje in pušico, za katero mi je kovač naredil železne špice. Tako oborožen sem klepal po vasi, otroci so se me bali, psi lajali nad mano, odrasli pa se mi smijali. A kaj me je to brigalo! Zaničeval

sem jih, ker niso vedeli ceniti nemške kulture, šel sem v gozd in tam hotel s svojimi pušicami streljati veverce; pa ta žival ne čaka, kedar sem sprožil pušico, hops! ni bilo veverce več tam, kamor sem meril, moja pušica pa je tičala v deblu visoke smreke in ker, kakor Tell, nisem imel „ein zweites Geschoss zu versenden“, sem moral splezati na visoko smreko, da sem dobil zopet svojo pušico.

Naj še povem, kdo je ta junaški duh v meni zadušil. Skoro ni verjeti: moj oče! V njih je bil ves drug, ko Heinrichov duh, za nemško junaštvo niso imeli toliko uma, kakor za strgane hlače, zato jim že skonc moje vaje v nemškem viteštvu niso bile nič kaj všeč; vendar ker sem bil šolo dobro zdelal (bil sem namreč prvih eden), so rekli: „naj ima fant svoje veselje, saj nikomur škode ne dela.“ Ko pa sem mesto vstreljenih tičev in veverc prinašal le in le strgane hlače domu, so rekli: „no, če so nemški vitezi tako streljali, kakor ti, potem bi jaz ne verjel tega, kar ti je pravil profesor o njih.“ Že to me je hudo jezilo, zato sem rekel, da jaz dobro streljam, samo žival vselej

gotovo ne zdi, ker jih je le malo poslancev njegovih nazorov, in mu bo tako težko dobiti sebi enakomiselnih mož, ako postane minister-ski predsednik, kakor mu bo težko pridružiti se možem drugih nazorov, ako bi bila drugemu dana naloga, sestaviti ministerstvo. Coronini je namreč ustavoverec, ki bi bil precej nag-njen za spravo z narodi slovanskimi; takih mož je pa v ustavoverni stranki malo, na drugi strani pa udje pravne stranke ne bodo hoteli vstopiti v ustavoverno ministerstvo. „Deutsche Ztg.“, organ nemškega „fortšrits-kluba“, sicer govori nekaj o spravi s Čehi in Slovenci, in pravi, „da pričakuje, da se pri prihodnjih volitvah ne bodo dali Čehi in Slo-venci zoper Nemce, in Nemci ne zoper Čeha in Slovence porabiti“, in hoče s tem nekako pomiriti narodnostni prepir. To so lepe besede v teoriji, v praksi se pa vse drugače godi. Kdaj smo se mi še dali zoper Nemce pora-biti? kdaj nas je sploh še vlada podpirala pri volitvah? Kako se more tako bedasto pisati! Če hoče „fortšritsklub“, da mu naši poslanci ne bodo nasprotovali, potem naj on glasuje za naše opravičene predloge, — česar do zdaj še nikoli ni storil! Ustavoverci pa, naj bodo iz katerega koli kluba, nimajo toliko sladkih besedi, da bi nas pregovorili. Mi bomo volili le prave narodnjake za svoje poslance in jim vedno slogo in edinost priporočali. „Fort-šritsklub“ naj svoje kandidate postavi na Nem-škem, tam mu ne bomo nobenega sedeža je-mali, nas Slovence pa naj pusti pri miru. Dokler moramo gledati sedanji kranjski de-želni zbor, in deželni odbor, sedanji šolski svet, sedanje nemške šole in urade, — tako dolgo nam ni treba o spravi govoriti. Mi ho-čemo prej kaj videti, obljubom nič ne veru-jemo.

V **Pragi** je umrl nemški žurnalst David Kuh, kar spada zavolj tega v politični pregled, ker ima česka narodna stranka zdaj enega zagrizenega nasprotnika manj.

Vnanje države.

Pozornost sveta je zdaj vedno še obrnjena na **Bolgarijo**, kjer se ima voliti novi knez,

prej odleti ali odskoči. In da bi pokazal svojo umetnost, pomerim po kokoši, ki je ravno pred hišo pobirala nasuto jej zrnje. Sprožim in kokoš leži na tleh po sredi života predrti po moji pušici.

„A, tako pa že, tako!“ se zaderó oče, „to so pač tudi nemški vitezi zadeli, verjamem. Zdaj boš šel pa ti jajca leč, ker to je bila koklja, ki je že 14 dni na njih sedela.“

Kaj se je potem zgodilo z mano, ne ma-ram povedati. Le toliko v pojasnilo, da si moje nemško viteštvo dva dni ni upalo stopiti pred očeta in ko sem iskal svojega viteškega orožja, ga ni bilo in bilo ga ni; še le pozneje sem videl, da je moja dolga sulica tičala v zelniku in se je že grah krog nje ovijal. Materi sem se smilil in skoro jokali so se, ko so mi po-vedali, da so morali gledati, kako so neusmi-ljeni oče moje „viteško orožje“ vrgli v peč in tako dolgo pred njo stali, da je do kraja zgo-relo. Samo konec meča so mi mati še podali, rekoč, da so ga pod ognjišče skrili. To pač najbolj očitno kaže, kako malo uma ima vzlasti Slovan za nemško kulturo. Moj oče so bili Slovan in mene še zdaj skrbi, da bi jim ne bil ta greh zoper nemško reč napoti v več-nosti, kamor so se že preselili. Profesor Hein-rich bi jim ga gotovo nikdar ne odpustil, ker so ž njim spridili tudi mene. (Dalje prih.)

in kjer se ima pričeti nova vojska zoper Turke. Vse je namreč že pripravljeno za usta-nek, ki bode buknil, brž ko se Rusi vzmaknejo iz Bolgarije nazaj, kar se ima zgoditi spomladi.

Na **Nemškem** je tudi veliko prepira zaradi oderuhov, in ljudstvo zahteva oestro po-stavo zoper nje; mnogi liberalni poslanci pa stojé zopet v zvezah z judi, in tako se zmirom najde kaka zapreka, da se stvar saviče, in — pozabi.

Na **Francoskem** tudi ni prave edi-nosti. Ne ministerstvo, ne Gambetta nimata večine v narodni skupščini. Odkar so repu-blikanci pri volitvah zmagali, zrastel je rudeč-karjem greben, in tu pa tam pričenjajo že s „kulturkampfom.“ Iz mesta Chambéry so pre-gnali menihe, čeravno je 1200 rodbinskih oče-tov zá-nje prosilo.

Obletnica papeža Pija IX in Leona XIII. Dne 7. prihodnjega mesca se bomo katoličani, kakor v naši škofiji po-sebej smrti velikega škofa Antona Alojzija Volfa, tako po vesoljnem svetu spominjali smrti velikega papeža, blaženega Pija IX. Dne 20. pa bomo obhajali prvo obletnico izvolitve novega, kakor sedaj že lahko rečemo, spet velikega njegovega naslednika, papeža Leona XIII. Naj omenimo tu le, da se 20. fe-bruarja sedanjemu svetemu Očetu pokloniti hočejo zastopniki katoliškega čas-ništva, in so k temu privoljenje že dobili. Pred nekaterimi dnevi je bilo do 900 katoliških časnikov po namestnikih oglašeno, in se še vedno oglašajo. Voditelj temu je msgn. L. Tripepi v Rimu (via delle Muralle 29). Kako mislijo sedanji sv. Oče o časništvu, in kako so po vzgledu svojega slavnega prednika spod-bujevali že dobre časnikarje k stanovitnemu delovanju, to je znano. Prav bi tedaj bilo, ko bi se tudi slovenski poštteni časniki sklenili in ako ne morejo katerega vrednika, naj bi vsaj katerega namestnika za to slovesnost si pri-dobili, kateri naj bi na pr. kar se Petrovega peniza nabere dotlej po naših krajih, izročil ga v njihovem imenu vrednemu in potrebnemu poglavarju naše sv. cerkve.

Izvirni dopisi.

Iz Kamnika, 28. januarja. (P o b o j. Samomor.) Že naslov mojega dopisa kaže, da vam imam danes iz našega sicer jako pri-jetnega in prijaznega mesta poročati samo ža-lostne dogodke. V soboto sta se dva moža v krčmi med seboj prepirala neki zaradi nekega dolga. Dolžnik obljubi namesto dolga dati hrastov. Gresta tedaj z dvema delavcema, ki sta vzela seboj sekire, izbirat hrastov. Tam še enkrat vpraša upnik, če mu bode ta plačal ali ne, in ko mu to odreče, zgrabi brez posebnega prepira za sekiro in ga pobije. Surovost in živinska otrpnjenost mora biti res že strašno velika pri človeku, ki tako hladnokrvno svojega bližnjega pobije.

Še žalostnejši dogodek se je zgodil včeraj na Volčjepotoški grajščini, ktere lastnik, 68-letni markez Ferdinand Gozani, je samega sebe končal. Žena in hči ste bili v Ljubljani, in ste bili povabljeni na bal k baronu Apfaltrernu, markez pa je ostal doma, je pisal še svojemu sosedu Pelikanu, kaj da namerava storiti, s pristavkom, da on sam ne bo več živ, ko to pismo dobi v roke. Poslal mu je glavni ključ, da ne bode treba vrat vlomljivati, zaznamoval sobo, v kateri bo ležal, ga prosil, da naj radovednih gledalcev ne spušča v grad, reč naznani okrajni sodniji, ženi izroči nekatere reči, in da naj mu ne zameri, ker to stori, pa ne more drugači,

ker se mu je zmešala pamet. Ker bode imel veliko potov zaradi njega, naj se posluži nje-govih konj in kočije. Pogreb naj bode priprost. Preden je g. Pelikan dobil to pismo, je G. res svoj namen izvršil, ter se ustrelil v glavo, ktero mu je hudo razneslo. Menda so slabe denarne razmere krive tega samomora. Sa-momorilca bodo neki jutri na tihem pokopali pri ondašnji podružnici. Pač žalostno je, da morajo še le tako strašni dogodki ljudem od-pirati oči, kam da človek pride, če začne ver-ske resnice v nemar puščati in tako živeti, kakor da bi ne imel neumrljive duše in bi ne bilo ne sodbe, ne nebes, ne pekla. *)

Domače novice.

V Ljubljani 30. januarja.

(Deželni predsednik vitez Kallina) se je v nedeljo zvečer z Dunaja vrnil v Ljubljano. 21. t. m. bil je povabljen k cesarjevi mizi.

(Deželni glavar vit. Kaltenecker) bo, kakor iz gotovega vira zvemo, prestavljen na Dunaj za finančnega prokuratorja. Ta novica ravno tako veseli nas, kakor morda viša stopinja njega samega. Vit. Kaltenecker je eden naj-bolj zagrizenih naših nasprotnikov, nam je že silno veliko škodoval, ker je zadnji čas, kar se je Dežman jel starati, glava nemškutarjev in se je v njegovem stanovanji o zadnjem de-želnem zboru shajal klub nemčurske stranke. Čeravno cesarsk uradnik, je vendar v kazini in pri „konstitucijskem društvu“ vedno zvonec nosil. Zato mu bomo Slovenci pri odhodu prav iz srca želeli srečno pot in da se nikdar več ne vidimo! Kdo pride na njegovo mesto, ni še znano, govorice o Vestenecku pa se nam zde gotovo izmišljene, kajti tega ne moremo verjeti, da bi ministerstvo poslovalo se od nas s tem, da nam tega moža na vrat postavi.

(Program Vodnikove „besede“ v ne-deljo 2. februarja): 1. Tovačovski — „Straža na Vyšehradu“, moški zbor. 2. Alfred Jaell — Parafraze iz opere „Trovatore“, igra na gla-soviru gospica Emilija Zetinovich. 3. Verdi — Arija z zborom iz opere „Ballo in maschera“, poje gospod J. Meden z zborom in spremlje-vanjem glasovira. 4. List — „Faustwalzer“, igra na glasoviru gospica Emilija Zetinovich. 5. Bazin — „Križari“, veliki moški zbor. — Po teh točkah veliki ples. — Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za drušvenike 50 kr., za goste po drušvenikih vpeljane 1 glđ.

(Kanončno obiskovanje in sv. birmovanje) se bo vršilo: Meseca maja v vseh farah po-stojnske, bistrške in cirkniske dekanije; ju-nija v vseh farah šmarijske, julija prvo polo-vico v vseh farah leskovške dekanije, drugo polovico in meseca avgusta pa v Cirkljah in na Šenčurški gori, v Komendi in Vodicah. Dnevi se bodo za posamezne fare odločili pozneje.

(Narodna čitalnica v Šent-Vidu nad Ljub-ljano) napravi dné 2. februarja 1879 veselico po sledečem programu: 1. „Tombola“ s pri-mernimi Jobitki. 2. „Slavnostni govor na čast dr. Janezu Bleiweis u“, govori gospa Lucija Odlazkova. 3. „Moj dom“ (Em. Vašak), poje moški čveterospev. 4. „Šaljivi govor“, govori g. Podgorski. 5. „Želje“ (Ant. Nedved), poje g. Jakob Jovan. 6. „Kje dom je moj“ (J. Skraup), poje mešani čveterospev. 7. „Vojaška“ (B. Ipavic), poje moški čveterospev. 8. „Gari-baldi“. Veseloigra v enem djanji. Začetek ob 6 uri zvečer. K tej veselici uljčno vabi odbor.

*) „Laib. Tagblatt“ 28. t. m. naznanja, da so 27. t. m. zjutraj markeza našli mrtvega v spavnici in da je nenadoma umrl za mrtodom. Op. vredništva.

(Predpustno veselico) bode imelo gasilno društvo 9. februarja na starem strelišči, veteransko društvo pa že v nedeljo 2. februarja v kazinski gostilni.

(V zastavnici — Pfandamt) je danes javna dražba tistih reči, ki so bile meseca novembra l. 1877 zastavljene, pa potem ne rešene in tudi ne prebrisane.

(Somenj 27. t. m.) bil je živahen; zlasti živine so bili prignali silno veliko, okoli 2000 goved in 1200 konj, iz raznih krajev, katerih se je po precij visoki ceni prodalo obilno. Volov na pol pitanih so pobrali okoli 400 kupci iz Tirol, Trsta, Istre in Koroške; konj so največ nakupili Lahi, krav in telic pa živinski kupci bavarski in tirolski.

Razne reči.

— † Grof Lichnowsky, dekan olomuškega kapitla, je v Rimu po daljšem bolehanju umrl. Ranjki se je mnogo mudil v Rimu, da bi dognal zadeve olomuškega kapitla.

— Franc Schuselka, vrednik dunajskega lista „Reform“, bil je nedavno od mrtuda zadet in se počuti zopet slabeje.

— V zahvalo za srečno rešenje sta po storjeni obljubi talijanski kralj Humbert in kraljica poslala v Neapolj sv. Januariju, ondašnjemu patronu, zlat z biseri drago okinčan križ z zlato verigo. Križ, vreden 20.000 lir, se je del v zakladnico omenjenega svetnika.

— Olomuški „Pozor“ piše: Kakor drugodi, hodili so zadnje dni tudi v Pragi na Vyšehradu „trije kralji“; peli so svete pesmi, zažigali kadilo, poškrabljali z blagoslovljeno vodo, delali križe in — kradli. Konečno bili so ovađeni pri tako grdem činu. Med tem, ko sta se Gašpar in Melchior v hiši zabavala, je „črni“ kradel zunaj — v kuhinji. Zapazivši ga drugi pokličejo stražnika, ki „tri kralje od vzhoda“ pelje v zapor na komisarstvo. Našli so pri njih mnogo ukradenega blaga. Zatoraj so jih obdržali nekaj časa v ječi.

— Kamniška čitalnica napravi veselico s sledečim programom: 1. „Servus Petelinček“ veseloigra v enem aktu po nemški „Servus H. Stutzerl“ 2. „Die Brüder Lustig“ avstrijske pesmi za 3 citre in kitaro. 3. „Poculr Marsch“ za citre. 4. „Pes in Mačka“, veseloigra v enem dejanju. 5. Družbena zabava in ples. Vstopnina kakor po navadi, večji darovi se hvaležno sprejmejo, ker bodo na korist mnogoletnega igralca G. Slabanja. Začetek ob 1/2 8 uri točno. K tej veselici prav uljudno vabi odbor.

Eksekutivne dražbe.

31. januarja: Vičič iz Sarčice, Skerl iz Bistrice, 3. Knafelc in Šajn iz Knježaka, v Bistrici. 1. Jelen iz Naverla, 1. Absec iz Krupe, 1. Cvitkovič iz Tribuč, 1. Stukelj iz Otovice, 1. Pošelj iz Zagodeca, pa Jakša v Črnomlju. 1. Keše-tove pravice iz Dvora v Radečah. 1. Občinsko posestvo Gorenje Košane v Postojni Petrič v Vipavi. 1. Radoš iz Radoše, 1. Slabodnik iz Slamne vasi. 1. Petrovič iz Bušnje vasi, vsi v Metliki.

Umrli so:

Od 24. do 28. januarja: Jožefa Klemens, bukvovezova v. 75 l., za vtriplj. pljuč. Robert Dobrin, pošt. kontr. o. 4 m., za božjastjo. Leopold Kremžar, bukvovez 76 l., vsled starosti. Marija Benedik, hiš. pos. 68 l., vsled pljučnice. Pavla Janše, vrtn. o. 7 l., za vtriplj. možganov. Ludmila Mačner, vrad. o. za sušico. Jakob Gačnik, pek 70 l., za mrtudom.

Denarstvene cene 27. januarja.

Državni fond.	Denar.	Blago
5% avstrijska papirna renta	60.75	60.95
5% renta v srebru	62.25	62.45
4% renta v zlatu (davka prosta)	73.10	73.20
Srečke (lozi) 1854. l.	108.5	108.25
„ 1860. l. celi.	112.25	112.50
„ 1860. l. petinke	123.—	123.50
Premijski listi 1864. l.	141.25	141.75
Zemljiščne odveznice.		
Štajarske po 5%	99.—	99.50
Kranjske, koroške in primorske po 5%	91.—	91.50
Ogerske po 5%	80.50	81.50
Hrvaške in slavonske po 5%	84.25	84.90
Sedmograške po 5%	73.50	75.25
Delnice (akcije).		
Nacionalne banke	787.—	789.—
Unionske banke	67.50	68.—
Kreditne akcije	216.—	216.25
Nižoavstr. eskomptne družbe	755.—	740.—
Anglo-avstr. banke	99.50	99.25
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gld. a. v.	159.50	160.53
Tržaške „ 100 „ k. d.	117.75	118.25
„ 50 „ „ „	62.—	63.—
Buđenske „ 40 gld. a. v.	27.50	28.—
Salmove „ 40 „ „ „	38.50	39.—
Palfi-jeve „ 40 „ „ „	27.50	27.75
Clary-jeve „ 40 „ „ „	23.75	29.50
St. Genois „ 40 „ „ „	34.25	35.25
Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „	29.—	29.50
Waldstein-ove „ 40 „ „ „	22.50	23.—
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5.56	5.58
Napoleonsd'or	9.36	9.36
Srebro	100.—	100.—

Telegrafčne denarne cene 29. januarja.

Papirna renta 60.70 — Sreberna renta 62.25 — Zlata renta 73.10 — 1860letno državno posojilo 112.25 Bankine akcije 787 — Kreditne akcije 219.— — London 116.65 — Srebro 100.— — Ces. kr. cekini 5.56. — 20 frankov 9.34.

Posebno važne za Slovence

80

zagrebške

„Pučke novine“,

katero v obliki slovenskih „Novic“ stopajo z novim letom v 3. tečaj. Izhajajo vsako soboto in veljajo za vse leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 30 kr., za četrt leta 1 gl. 15 kr.

Komur je resnobno mar, da se nauči hrvaški jezik, in da se seznanji sploh s hrvaškimi razmerami, naj si ta časopis naroči, ki je pisan tako lahko umevno, da ga vsak Slovenec razumi.

Vredništvo sprejema tudi slovenske dopise, ter vsemi močmi dela, da se bratovska naroda hrvaški in slovenski čim bolj seznanita.

Tudi oglase sprejemajo „Pučke Novine“ po posebnem ceniku. Naročnino sprejema podpisani.

(3)

Ljudevit Tomšič,

urednik, marovska ulica br. 20 v Zagrebu.

Čast. gospodom župnikom!

Podpisani vljudno naznanujem, da izdelujem mesingaste in kositarske prav lične

cerkvene laterne ali stalnice

v različnem zlogu, tudi štirivoglate za razsvetljavo po cerkvi, obhajilne svetilnice, kljukaste svečnike za pod križeva pota, pušice za pobiranje miloščinje po cerkvi, predmašne umivalnice itd.

Vsake vrste železne ognjišča za vzdati ali iz železn. ploščaka, kositarske škafe, kakor vsakovrstno kuhinjsko orodje in razne vti-njene ali gladke posode.

Tudi izdelujem razna železna vrata in omrežja za cerkve in pokopališča, kakor sicer vsakovrstne ključavničarske in kovarske reči.

Prezdamem vsakovrstno pokrivanje zvonikov, cerkev, itd. z železnim, cinkastim, kositarskim ali bakrenim ploščakom, izdelovanje stršnih žlebov in strelovodov, barvanje zvonikov, cerkvenih streh itd., popravljanje vseh sèm spadajočih stvari itd.

K obilnemu naročevanju se najuljudnejše, z dobro napravo kot z nizko ceno priporoča

(4)

Jakob Belec,

stavbni klepar, ključavničar kovač in posestnik v Šent-Vidu pri Ljubljani.

Na zahtevanje se postreže z obrisi.

Trgovina s knjigami, umetnijskimi in glasbenimi rečmi

Janeza Giontini-ja

na mestnem trgu št. 17 v Ljubljani.

Dovoljujem si s tem častitemu p. n. občinstvu naznaniti, da bom pod gori omenjenim imenom tukaj obstoječo kupčijo po smrti svojega ranjcega so-proga nadaljevala, kakor je bila do zdaj. Posebno priporočam se slavnim c. kr. uradom, vojaškim in civilnim, velečastiti duhovščini, vsim učnim zavodom, obrtniškimi podvzetnikom, meščanom in seljanom tukajšnjim in daljnim s prošnjo, da bi, kolikor potrebujejo knjig, časnikov, pismenega in risarskega orodja, sploh vse v to stroko spadajoče pri meni naročovali.

Zagotavlja je najpoštenjšo, najcenejšo ter najhitrejšo ustrežbo o vseh naročilih

(1)

z odličnim spoštovanjem

Marija Giontini-jeva.

V Ljubljani 26. januarja 1879.